

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Sakalėlis“
2025 m. vasario 12 d.
direktoriaus įsakymu Nr. V-(1.2E)-25

PRITARTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Sakalėlis“
2025 m. vasario 12 d.
Įstaigos tarybos posėdyje
protokoliniu Nr. V1-4

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „SAKALĖLIS“ BENDRUOMENĖS NARIŲ ETIKOS IR ELGESIO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos lopšelio-darželio „Sakalėlis“ bendruomenės narių elgesio ir etikos taisyklėse (toliau – Taisyklės) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti Klaipėdos lopšelio-darželio „Sakalėlis“ (toliau – Įstaiga) darbuotojai.

2. Šios Taisyklės padės etišškai spręsti kylančias elgesio problemas Įstaigos darbuotojams, siekti etiško ir profesionalaus elgesio su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) (toliau – Tėvai) ir kitais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene.

3. Taisyklės papildo Įstaigos darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, Įstaigos nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose dokumentuose.

4. Įstaigos Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Etika – asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų ir darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant Taisyklės.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

II SKYRIUS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Nubrėžti tolerancijos ribas Įstaigos narių tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vengtiną elgesį.

6. Padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: pagarbą, teisingumą, sąžiningumą, žmogaus teisių pripažinimą, atidą ir solidarumą, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę.

7. Skatinti pedagogų ir darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Įstaigos veikla.

8. Padėti Įstaigos darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

III SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIŠKO ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

9. Įstaigos darbuotojai vadovaujasi šiais etiško elgesio ir veiklos principais:

9.1. **Pagarbos** – vadovaujantis šiuo principu darbuotojai pripažįsta, kad bendravimas su ugdytiniais ir jų Tėvais, kitais šeimos ir Įstaigos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas:

9.1.1. geba kritiškai įvertinti savo požiūrį ir nuostatas bei poveikį savo veiklai;

9.1.2. pripažįsta, kad bendravimas su ugdytiniais, jų Tėvais turi būti grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu ir prireikus konfidencialumu, suvokia, kad tai daro tiesioginę įtaką augančiai vaiko asmenybei, gyvenimui Įstaigoje ir ugdymo(si) kokybei;

9.1.3. padeda kurti savitarpio pagarbą ir toleranciją grįstą bendruomenę;

9.1.4. ugdymą grindžia humanistinėmis vertybėmis;

9.1.5. išklauso, įvertina ir gerbia ugdytinių, jų Tėvų, kolegų, vadovų nuomonę, nuomonėms nesutampant, mandagiai pateikia argumentų, geba veiksmingai spręsti konfliktus;

9.1.6. skatina kiekvieno ugdytinio saviraišką, stiprina savivertę, pastebi kiekvieno ugdytinio pažangą ir pasiekimus, džiaugiasi jais, puoselėja ir demonstruoja pozityvias nuostatas, paveikiais būdais skatina ugdymosi motyvaciją.

9.2. **Teisingumo** – vadovaujantis šiuo principu pripažįstama vaikų ugdymosi poreikių įvairovė, atsižvelgiama į kiekvieno ugdytinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus nešališkai vertinami kiekvieno vaiko pasiekimai ir pažanga, sprendžiami konfliktai;

9.2.1. tikima, kad žmonių skirtybės yra veikiau norma nei išimtis, todėl ugdytinių, pedagogų, Įstaigos darbuotojų bendruomenė suprantama kaip individų visuma. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas:

9.2.2. supranta ugdytinių ir jų ugdymosi poreikių įvairovės priežastis, pažįsta ugdytinių ugdymosi stilius, žino ugdymosi poreikius ir į juos atsižvelgia ugdymo procese;

9.2.3. parenka tinkamiausius būdus savo veiklos situacijose, atsižvelgdamas į ugdytinių, jų Tėvų ir jų poreikių bei lūkesčių įvairovę.

9.2.4. tiki, kad kiekvienas ugdytinis, nepaisant jo socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumų, turi ugdymosi potencialą, galių siekti pažangos ir gerų rezultatų ir tai pasiekti, skatina ugdymosi motyvaciją.

9.3. **Žmogaus teisių pripažinimo** – vadovaujantis šiuo principu nepažeidžiamos vaikų teisės ir teisėti jų interesai, vadovujamasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekiama, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos elgesiui profesinėje veikloje. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas:

9.3.1. savo veiklą grindžia nuostata, kad švietimo sistema turi būti socialiai teisinga, užtikrinanti asmens teisių įgyvendinimą, laiduojanti kiekvienam asmeniui švietimo prieinamumą ir lygias galimybes įgyti kokybišką išsilavinimą, kvalifikaciją, tobulinti įgytas kompetencijas;

9.3.2. turi argumentų ir juos įtikinamai pateikia pristatydamas socialinio teisingumo ir lygių galimybių nuostatas, prireikus jas apgina;

9.3.3. gerbia visų asmenų teises ir laisves, sudaro sąlygas ugdytinių raiškai ir tapatybei, ugdo toleranciją ir draugiškus skirtingų tautinių ir religinių grupių asmenų santykius;

9.3.4. sudaro sąlygas kiekvienam asmeniui puoselėti asmens tapatumą.

9.4. **Atsakomybės** – vadovaujantis šiuo principu kiekvienas darbuotojas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti savo darbą – pastebėti, ugdyti ir puoselėti kiekvieno ugdytinio gebėjimus, ugdymosi poreikius ir polinkius. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas:

9.4.1. elgiasi sąžiningai, neiškraipo faktų, laiku dalijasi aktualia informacija bendraudamas ir bendradarbiaudamas su ugdytinių Tėvais, kolegomis, vadovais, Įstaigos nustatyta tvarka informuoja Tėvus apie vaiko būklę, ugdymo(si) poreikius, ugdymo(si) proceso pritaikymą, pagalbos teikimą, Įstaigos lankymą, elgesį ir kt.;

9.4.2. reguliariai įvertina savo kompetencijas, numato jų tobulinimo kryptis ir būdus, atsižvelgia į gaunamą iš vadovų, kolegų, ugdytinių, Tėvų grįžtamąjį ryšį;

9.4.3. prireikus ieško informacijos, bendradarbiaudamas su ugdytinių Tėvais, kolegomis, vadovais, telkia išteklius, reikalingus kiekvieno ugdytinio asmenybei ugdyti, dialogiškam ir tyrinėjančiam vaikų ugdymui užtikrinti;

9.4.4. atsakingai veikia socialiniuose tinkuose ir kitose viešose veiklose;

9.4.5. savo veikloje paiso profesionalumo ir konfidencialumo nuostatų

9.5. **Sąžiningumo** – vadovaujantis sąžiningumo principu darbuotojai teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi Įstaigos vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei ugdytinių pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas:

9.5.1. pagrįstai naudoja išteklius savo darbo vietoje, siekdamas užtikrinti kiekvieno ugdytinio prasmingą ir savarankišką veiklą Įstaigoje, stiprindamas jų ugdymosi motyvaciją ir pasitikėjimą savo gebėjimais, teikdamas pagalbą ugdytiniais, turintiems ugdymosi sunkumų ir specialiųjų ugdymosi poreikių;

9.5.2. nesinaudoja savo padėtimi (pareigomis) asmeninės naudos tikslais;

9.5.3. visada pateikia teisingą informaciją apie ugdytinius, Įstaigą, save, savo veiklą.

9.6. **Atidos ir solidarumo** – vadovaujantis šiuo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis darbuotojai bendrauja su ugdytiniais, jų Tėvais, kitais ugdytinių šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene, siekiant geros ugdytinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs ugdytinių ir kitų bendruomenės narių emocinę būseną. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas:

9.6.1. bendradarbiauja su ugdytinio Tėvais, kolegomis, imasi priemonių kiekvieno ugdytinio emocinei savijautai ir socialinei situacijai gerinti;

9.6.2. palaiko darnius santykius su ugdytiniais, jų Tėvais, bendruomene, supranta ir atjaučia kitus, imasi priemonių kiekvieno ugdytinio emocinei savijautai gerinti, siekia padėti ugdytiniais patirti sėkmę ugdymo(si) procese ir gyvenime.

10. Įstaigos pedagogai ir darbuotojai išipareigoja aktyviai palaikyti Įstaigos siekius, garbingai atstovauti Įstaigą vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą mieste, Lietuvoje, tarptautiniu lygmeniu:

10.1. objektyviai, remiantis moksliniais metodais, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

10.2. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašyme numatytas funkcijas;

10.3. siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities naujovėmis;

10.4. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

11. Suprasti, kad pažeidžiamos etikos Taisyklės, kai:

11.1. vyksta kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

11.2. vyksta nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems pedagogams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

11.3. pateikiamas mokytojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

11.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.).

12. Atestuojant, suteikiant apdovanojimą, įvertinant kolegos veiklą remtis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

13. Pedagogų ir darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, mandagumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Įstaigos bendruomenės nario etikos principų.

14. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

15. Suprasti, kad Įstaigos Taisyklėms prieštarauja:

15.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

15.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

15.3. pedagogų ir Tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

16. Tausoti ir atsakingai naudoti Įstaigos turtą, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas, įgyvendinant Įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

16.1. Įstaigos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

16.2. piktnaudžiavimas Įstaigos ištekliais vykdant projektus;

16.3. Įstaigos nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

17. Remti ir plėtoti vaikų teises ir laisves, skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerą darbo patirtimi, plėtoti ryšius tarp institucijų.

18. Kiekvienas pedagogas ir darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

19. Kiekvienas Įstaigos bendruomenės narys turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Įstaigos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

20. Įstaigos savivaldos institucijų nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti, priimant nešališkus sprendimus nesinaudoti tarnybine padėtimi.

21. Gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

IV SKYRIUS UGDYMO IR DARBO ETIKA

22. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan. (nekelti balso prieš kolegas, nesikeikti, nesiaiškinti santykių girdint kitiems kolegoms, darbuotojams, Tėvams).

23. Nepagarbus elgesys su vaiku (šaukimas, vaiko orumo žeminimas, įžeidimas, fizinių bausmių taikymas ir kt.) vertinamas kaip grubus darbo tvarkos pažeidimas.

24. Pedagogai privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti vaiko elgesio pažeidimus. Vaikų pasiekimų ir pažangos, žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su ugdymo(si) tikslais, priklausantis nuo vaiko pasiekimų kokybės.

25. Primygtinai nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš vaikų, juo labiau sieti tokio pobūdžio informacijos pateikimą su vaiko pasiekimų ir pažangos įvertinimu.

26. Pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos vaikui arba numatomos žalos kitiems). Už konfidencialumo pasižadėjimo nesilaikymą atsakoma pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus.

27. Tyrimus, anketines apklausas atlikti tik suderinus su Įstaigos vadovais, savivaldos institucijomis.

28. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Laikytis Taisyklių reikalavimų – asmeninis kiekvieno Įstaigos darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose. Atsakomybė už Taisyklių reikalavimų pažeidimus svarstoma Įstaigos savivaldos institucijose (Įstaigos taryboje, Mokytojų taryboje).

30. Būtina Įstaigos bendruomenės elgesio ir etikos Taisyklių priėmimo sąlyga – viešas jų projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne kaip įpareigojimas.

31. Priimtose Taisyklėse skelbiamos viešai Įstaigos internetiniame puslapyje.

32. Įstaigos bendruomenė įsipareigoja gerbti ir laikytis elgesio ir etikos Taisyklių, rūpintis jų veiksmingumu.

33. Taisyklės priimtose kaip Įstaigos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.
